

Tartu Karlova Kool

PALVERÄNNAK EESTIMAAL

Loovtöö

Autor: Martin Käspri

9.a klass

Juhendaja: Agnes Allabert

Tartu 2016

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
Palverännakud.....	4
Minu rännak.....	5
1.päev.....	5
2.päev.....	5
3.päev.....	6
4.päev.....	6
5.päev.....	7
6.päev.....	7
7.päev.....	8
Kokkuvõte.....	9
LISA 1 Eesti Jaakobiteede kaart.....	11
Pildid.....	12

Sissejuhatus

Minu loovtöö teemaks on palverännak Eestimaal. Valisin selle oma teemaks, sest olin varem kuulnud, kuidas mu tädi korraldab väikeseid palverännakuid Eestis ja mõtlesin, et mis mul kodus ikka teha ja läksin kaasa. Teema valik on suuresti põhjendatav minu matkapisikuga, mis on minus tärganud alles hiljuti. Avastasin selle siis kui käisime sõpradega lähedal metsas matkal.

Minu loovtöö koosneb kahest osast: praktiliseks osaks on 23.-29. juulil toimunud palverännak, kirjalikuks osaks on minu ülevaade sellest rännakust. Oma kirjalikus töös annan kõigepealt lühikese ülevaate palverännakute ajaloost, seejärel toon välja lühikese ülevaate oma mõtetest ja tunnetest sellel ettevõtmisel.

Töö eesmärgid olid:

- vaadata, kui palju ma suudan ja kui palju on minus tahtejõudu
- näha Eestit rohkem kui ainult Tartu ümbruses
- saada vahemaadest tegelik arusaam ja tunda kuidas aastasadu tagasi reisiti jala.

Usun, et väikese rännaku peaks tegema ka teised, kuna see on väga hea argielu rutiinist välja saamise moodus ja kui minna sõpradega, siis ei ole see sugugi igav, kuna saab ajada juttu ja kui mitte mõelda tee peale, siis läheb see retk üpris kiirelt.

Palverännakud

Palverännakud kristlikus kultuuris said alguse sellest kui Jeesus Kristuse üks jüngritest Jaakobus hukati Jeruusalemmas 1. sajandi keskpaiku. Ta pea löödi maha ja ta ustavad sõbrad võtsid surnukeha ning läksid paadiga merele. Nad usaldasid end Jumala kättesse ja randusid praeguse Hispaania rannikul ning matsid Jaakobuse maha. 9. sajandi alguses, täpsemalt 812, kuuldi ühel päeval põllu pealt imelisi helisid ja muusikat. Mõnda vaatama kust see tuleb ja nii leiti Jaakobuse haud. Seal hakkas sündima ka muid imesid ja seejärel ehitati sinna väike kabel ning aja jooksul suur katedraal. Kohe hakkasid sinna käima ka inimesed, keda hakati nimetama palveränduriteks. Esimene tee, mis viis sinna katedraali juurde oli Prantsuse tee, sest enamus inimesi tuli Prantsusmaalt ja teiseks, sest 10-11 sajandi valitsejad soodustasid inimeste elama asumist selle tee äärde, et palveränduritel oleks turvalisem, kuskil süüa ja magada. 10-16 sajand oli palverändurite kõrgaeg aga viimasel ajal on see teema jälle päevakohane ja öeldakse et 21. sajandil on teine palverändurite kõrgaeg. On teada, et esimene teadaolev turismikäsiraamat pärineb 10-16. sajandist ja sisaldab Jaakobitee kirjeldust ja soovitusi-hoiatusi.

Minu rännak

Eestis on viimasel ajal just hakatud sellest huvituma ja neid reise tehakse igal aastal vähemalt korra. Minu teekond oli 168km pikk ja seda kõndisin 7 päeva. Marsruut kujunes sellest, et eelmised aastad olid käidud kõik Eesti Jaakobiteed (Lisa 1). Kõik peale ühe, mis lõppes Püha külas, Saaremaal. Nii lepitigi kokku, et rännak viib mind Saaremaale. Varem sellist kogemust olnud pole ja kuigi see oli raske ning tüütu, tunnen, et lähen järgmine aasta uuesti. Järgnevalt annangi ülevaate oma rännakust päevade kaupa.

1.päev

Marsruut: Pärnu-Jaagupi-Künka-Pikavere

Alustasin oma Eesti palverännakut 23.juulil Pärnu-Jaagupist Püha küla suunas, mis asub Saaremaal. Hommikusöök oli 8.00, kus sai kaasa teha võileiva, mis kujunes pärast väga heaks lõunapausiks. 9.00 oli teele asumine Pärnu-Jaagupi kirikust Pikavere suunas, mis asus 26km kaugusel Pärnu-Jaagupist. 10.30 jõudsimme Vaheka seltsimajja, kus puhkasime jalgu ja ootasime kuni kõik kohale jõudsid ning saime jätkata. Tee peale jäi ilusaid põlde, metsi ja veekogusid. Kell 13.00 toimus ühe korraldaja maja juures Perekülas lõunapaus, kus pearoaks oli teelise supp, mis koosnes köögiviljadest ja kartulitest. Supi nimi on tulnud sellest, et see on olnud reisi iga-aastane supp. Kui saime söödud, siis suundusime jälle täis kõhtudega Pikavere suunas, kuhu jõudsimme umbes 18.30. Jalad tundlikud ja kõht täis jutustasime oma päevast veel õhtueel ja pärast õhtupalvust kell 21.00 otsustasime heita magama. Sel päeval oli näha inimeste esimesi elamusi, mis olid positiivsed kuna kõik naeratasid ja räägiti, et järgmist päeva ei suudetud ära oodata. Enne magama heitmist oli kõikidel rõõmus meel ning väsimuse märke polnud hommikul tõustes nähagi.

2.päev

Marsruut: Pikavere-Mihkli-Lõpe

Ärkasime jällegi 8.00, millele järgnes hommikusöök ja rännaku jätk kell 9.00. Kell 11.00 jõudsimme Mihklisse, kus oli meie lõuna ja kokkutuleku lõpetamine, mille teekond oli olnud Pärnu-Jaagupi-Lõpe. Edasimineku võimalus oli olemas ja see võimalus viis Saaremaale Püha külla, kuhu mina ja üllataval kombel veel 13 inimest läksid. Üllatuseks

tuli meiega kaasa kaks korda rohkem inimesi kui oli planeeritud, aga probleeme see ei valmistanud, vaid pigem head meelt ja kinnitust, et sellised ettevõtmised pakuvad ka teistele inimestele huvi. Kell 12.00 kõndisime edasi oma öömaja poole, mis asus Lõpel, kuhu jõudsime umbes 14.00. Õhtusöök oli omal valitud ajal ja ööbimine oli Lõpe rahvamajas, kus toimus ka 21.00 õhtupalvus ja pärast seda mindi magama. Enne magama minemist saime veidi lõbutseda, kuna seal oli lauatennise laud ja reketid olemas.

3.päev

Marsruut:Lõpe-Mõtsu-Vatla

Magasin sel päeval veidi sisse ja ärkasin 8.30. Panin kiiruga asjad kokku, sõin ja siis suundusime teele. Kell 12.30 tegime Mõtsu poe juures peatuse, kiired sisseostud õhtuks ja kõndisime edasi Paadrema külaseltsi, kus 13.00 oli meil planeeritud lõunasöök. Pärast liiga palju söömist panime kotid jälle selga ja andsime jalgadele tuld, sest 14.00 pidime olema Paadrema Püha Kolmainu kiriku juures, kuhu jõudsime napilt, sest näis kõhuga on ebameeldiv kiirustada. Orienteeruvalt 17.30 jõudsime Vatla rahvamajja, kus sõime ja ööbisime. Vatlas hakkasin nägema, kuidas kohale jõudes enamused juba pikali viskasid ja keegi liikuda ei tahtnud. Teiste rändurite lugudest olen ka kuulnud, et esimesed kaks nädalat on kõige raskem ja edasi läheb aina kergemaks kuna jalad harjuvad koormusega ära.

4.päev

Marsruut:Vatla-Virtsu-Kuivastu-Hellamaa

Olime jälle kell 8.00 üleval ja 9.00 jalgadel. Seekord Virtsu poole, kuhu jõudsime umbes 11.30. Virtsu Konsumi juures liitus meiega mu parim sõber ja seal ootasime teisi järele. Pärast paarikümneminutilist istumist ja kaasrändurite ootamist jõudsidki kõik meie juurde ja siis saime edasi minna Virtsu sadamasse, kus sõime lõunat ja ootasime praami. Praamile jõudes istusime sõbraga praami kohvikusse ja mängisime kaarte kuni jõudsime Muhu saarele Kuivastu sadamasse, kus tulime praamilt maha, kogunesime ja kõndisime edasi Hellamaa suunas, kus oli meie ööbimispaik. Hakkasime sõbraga kohe kõndima ja jõudsime ka enne Hellamaa poe sulgemist sealt läbi lipsata ja kiire jäätisepausi teha .

Jõudsime Hellamaarahvamajja natuke pealeviit ja asusime kohe magamiskohti otsima. Magamiskohad leidsime üpris kiirelt ja pärast seda ootasime ka teisi. Pärast **teiste** saabumist oli vaba aeg ja 21.00 muljetasime oma päevast. Kõndimise ajal küsis mu parim sõber minult, et miks me küll Kauksi randa ujuma ei läinud ning sellele ma vastust ei leidnudki.

5.päev

Marsruut: Hellamaa-Liiva-Tornimäe

Ja jälle samasugune algus nagu neljal päeval enne, kuna oli sisse seatud kindel graafik, mida tuli järgida: 8.00 äratus, 9.00 edasi kõndimine. Teele jäid EELK Muhi Katariina kirik ja Tornimäe Neitsi Maarja Kaitsmise kirik ning kella 10 ajal jõudsime Liivale, kus oli me esimene peatus. Tehtud väike lõunaoode, kõndisime edasi kuni sõbraga avastasime, et olime paar kilomeetrit teelt kõrvale kaldunud. Õnneks avastasime seda suhteliselt vara ja palju maha ei jäänud. Paar tundi hiljem juhtus sama, aga leidime jälle õige tee üles ja kiirustasime, et leida ülejäänud seltskond üles. Varsti jõudsime ka Tornimäe rahvamajja, kus oli meil ööbimine ja korraldatud õhtusöök. Tol päeval õhtupalvus puudus ja magama mindi umbes kesköö paiku. Oli eriti palav päev olnud ja kõik olid hakanud veidi jalgu lohutama aga kohale jõudes oli kõikidel ikkagi hea tuju. Minul aga hakkasid jalad vaikselt villi minema, mille üle ma rõõmus polnud.

6.päev

Marsruut:Tornimäe-Kahtla-Sadala

Magasin jälle sisse, aga seekord õnneks ainult 10 minutit. Päev hakkas väga hästi, kuid mida aeg edasi seda tumedamaks läksid pilved ja lõpuks kõndisime vihmaga. Vihma tuli kõvasti tunnike või kaks, aga siis lakkas ja saime rõõmuga edasi kõndida. Tee peal külastasime ka Laimjala Vassilius Suure kirikut Kahtlas. Tee oli tol päeval kuidagi väga pikk ja veniv ning vahepeal kadus ära motivatsioon, aga päeva lõppedes võtsime kõik uuesti tempo üles ja olime õnnelikud, sest järgmine päev tuli kõndida vähe ja kogu reis oli läbi saamas. Kell 21.00 oli jällegi õhtupalve ja pärast seda läksid kõik rampväsinult magama. Minul oli see kõige hullem päev, sest mu valad olid tohutult villis ja need villid

valutasid, Päev oli olnud sajune, nii et me olime kõik läbi vettinud, mu jalg oli tõmbunud keset maanteed krampi ning päeva lõpuks olin omadega täiesti läbi.

7.päev

Marsruut:Sakla-Püha

Viimase päeva hommikul olid kõik juba varakult üleval ja valmis saime isegi enne 9.00 juba liikuma? ja tempo oli üpris kiire. Tol päeval sain tegelikult aru, et olin maha käinud 168km jala ja hakkasin mõistma kuidas võis olla keskajal rännata jalgsi. Kell 14.00 jõudsime Püha kiriku juurde kus lõpetasime oma rännaku ja hakkasime sõitma tagasi Pärnu-Jaagupisse. Kuna olime sõbraga mõlemad väga läbi, siis kui kirikut nägime hakkasime selle poole jooksma, et kõige varem puhkama saada. Arvan, et päris palveränduri mõõtu välja ei anna aga uhke on enda üle sellegipoolest kuna viiendal päeval juba mõtlesin, et katkestan.

Kokkuvõte

Minu kõik eesmärgid said täidetud. Ma sain aru, kui raske on tegelikult jalgsi reisida. Jään ikkagi oma varasemalt öeldud lause juurde, et selle peaksid läbi tegema kõik, sest see annab aega mõelda ja aru saada, kes sa tegelikult oled ja milleks võimeline oled. Õppisin väga palju erinevaid inimesi tundma, rahaga paremini ümber käima ja vajaduse korral kaaslast aitama. Kindlasti on hinnalised ka lisateadmised palverännakute ajaloost, mida kogusin teel olles kaasreisijate käest ja erinevate kirikute allikatest. Mõistsin, miks Eesti loodust nii väga kiidetakse, sest nägin seda ilusat loodust oma silmaga. Sain aru, et tegelikult pole palverännak eriti muutunud selle algusest aastani 2016, sest põhimõtted jäävad ikka samaks ja seda tehakse ikka samal eesmärgil. Tänapäeval on erinevad viisid kuidas saadakse sinna pühapaika, mis endale paika oled pannud. Saaks minna rongi, bussi, lennuki või muu transpordi vahendiga aga mina otsustasin, et jään ikka vanade mooduste juurde ja kõndisin jala. Arvan ka, et see on kõige parem viis seda kõike läbi elada. Soovitan soojalt kõikidele, ka omaealistele, kuna see on huvitav kogemus, mis võiks kõikidel vähemalt korra elus olla.

Kasutatud allikad

- <http://camino.ee/>

LISA 1 Eesti Jaakobiteede kaart

Pildid

